

Bijlage 1

Algemene instructie indienen aanvragen gedoogplichten

Inleiding

Hoofdstuk 10 van de Omgevingswet (hierna: Ow) biedt een initiatiefnemer een wettelijk instrument dat de aanleg en/of instandhouding of wijziging van openbare werken van algemeen belang nut op andermans onroerende zaken mogelijk maakt. Naast de gedoogplichten die van rechtswege gelden (afdeling 10.2), zijn er de gedoogplichten van afdeling 10.3 waar een besluit (gedoogplichtbeschikking) van het bevoegd gezag nodig is.

Deze instructie gaat over het indienen van aanvragen voor gedoogplichten waarvoor de Minister van Infrastructuur en Waterstaat (I&W) bevoegd gezag is en waarvan Rijkswaterstaat Corporate Dienst (RWS/CD) de afhandeling verzorgt.

Indien de initiatiefnemer geen schriftelijke overeenkomst (zakelijk recht - of gebruiksovereenkomst) met de rechthebbende op de onroerende zaken kan bereiken over het gebruik van de grond, kan de initiatiefnemer een aanvraag indienen om de gedoogplicht op te leggen.

Tijdstip aanvragen gedoogbeschikking/minnelijk overleg

Het opleggen van de gedoogplicht is een uiterst middel (ultimum remedium). Daarom moet de initiatiefnemer eerst, binnen redelijke grenzen, alles in het werk stellen om overeenstemming met de rechthebbende te bereiken. Hierbij dient sprake te zijn van serieuze onderhandelingen en een redelijke overlegsituatie tussen partijen. Uit jurisprudentie in het kader van de Belemmeringenwet Privaatrecht volgt dat verwijzen naar standaardvoorwaarden mogelijk is, maar dat de initiatiefnemer altijd dient te bezien of de belangen van de rechthebbende in het concrete geval afwijking rechtvaardigen. Pas als blijkt dat de pogingen om tot overeenstemming te komen geen resultaat hebben gehad kan een gedoogplichtbeschikking worden aangevraagd.

Conceptaanvraag

Om vertraging in de procedure te voorkomen is het wenselijk dat, voordat de definitieve aanvraag wordt ingediend, eerst een conceptaanvraag, compleet met alle vereiste stukken wordt aangeleverd. Vervolgens kan in een vooroverleg tussen de initiatiefnemer en de zaakbehandelaar van RWS/CD de conceptaanvraag worden besproken en daar waar nodig worden aangevuld en aangepast. Na advies door de zaakbehandelaar namens de minister kan de definitieve aanvraag worden ingediend.

Nb. bij een aanvraag op grond van artikel 10.20 (gedoogplicht vanwege het maken van een ontwerp) is een conceptaanvraag niet nodig.

Definitieve aanvraag en termijnen gedoogplichtprocedure

Bij de officiële indiening van de definitieve aanvraag moeten alle stukken, zowel fysiek als digitaal worden aangeboden. In verband met de elektronische publicatie moet gebruik gemaakt worden van een vaste mappenstructuur (zie bijlage E Mappenstructuur).

De initiatiefnemer is verantwoordelijk voor het digitale en fysieke dossier. Het digitale dossier dient een exacte kopie te zijn van het fysieke dossier met dezelfde mappenstructuur.

Na de indiening van de aanvraag wordt van de initiatiefnemer verwacht dat deze:

- RWS/CD actief op de hoogte houdt van de voortgang van het minnelijk overleg;
- RWS/CD gedurende de hele procedure actief op de hoogte stelt als er geen noodzaak meer bestaat om de gedoogplicht op onroerende zaken te leggen bijvoorbeeld vanwege het bereiken van overeenstemming met de rechthebbende.

Procedure totstandkoming gedoogplicht beschikking

In de Ow is de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) van toepassing verklaard op de totstandkoming van een gedoogplichtbeschikking. Dit betekent dat er na de aanvraag eerst een ontwerpbeschikking ter inzage wordt gelegd waartegen zienswijzen door rechthebbenden kunnen worden ingediend. Na verwerking van de zienswijzen wordt een definitieve gedoogplichtbeschikking vastgesteld, waartegen rechtstreeks beroep bij de rechtbank en hoger beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State openstaat. Er is geen bezwaarschriftprocedure.

Een uitzondering op de hiervoor beschreven procedure is artikel 10.20 Ow (gedoogplicht vanwege het maken van een ontwerp). Hiervoor geldt de reguliere voorbereidingsprocedure (afdeling 4.1 Awb). Dat betekent dat er tussen de aanvraag en de gedoogplichtbeschikking geen ontwerpbeschikking zit en dat de stukken niet ter inzage hoeven te worden gelegd. Wel hebben alle rechthebbenden (eigenaren, gebruikers, pachters of huurders) het recht om gehoord te worden voordat de beschikking genomen wordt. Tegen een dergelijke gedoogplichtbeschikking kan wel een bezwaarschrift worden ingediend voordat beroep en hoger beroep kan worden ingediend.

Overlegverplichting voor bepaalde gedoogplichtbeschikkingen

Voor de hieronder genoemde gedoogplichtbeschikkingen is er een overlegverplichting met een ander ministerie. RWS/CD neemt hierover, nadat het definitieve verzoek is ontvangen, contact op met het betreffende ministerie.

- In artikel 10.14 Ow (gedoogplichten energie en mijnbouw) is bepaald dat de minister na overleg met de minister van Economische Zaken en Klimaat (EZK) een gedoogplicht kan opleggen.
- In artikel 10.15 Ow (gedoogplicht Uitvoeringswet Nederlands-Duits Grensverdrag) is bepaald dat de minister, na overleg met Onze minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), aan een rechthebbende een gedoogplicht kan opleggen.
- Uitsluitend voor artikel 10.21 Ow (gedoogplicht andere werken van algemeen belang) is bepaald dat als de oplegging van een gedoogplicht een belang dient waarvoor de zorg niet bij de minister berust, de minister beslist in overeenstemming met de andere minister die het aangaat.

Terinzagelegging van het ontwerpbesluit en de bijbehorende stukken door RWS/CD

Op grond van de Wet elektronische publicaties, moeten de stukken die behoren bij de aanvraag voor een gedoogbeschikking zowel fysiek als digitaal ter inzage worden gelegd.

RWS/CD legt het ontwerpbesluit en de bijbehorende stukken (aanvraag met bijlagen) fysiek ter inzage op het kantoor in Utrecht en digitaal via <https://open.rws.nl/ter-inzage/>. De stukken blijven op grond van artikel 3:11, vierde lid, juncto artikel 3:16, eerste lid, van de Awb gedurende zes weken ter inzage liggen.

Horen van belanghebbenden/hoorzitting.

Het houden van een hoorzitting is volgens de Ow en de Awb niet verplicht. Wel kan het bestuursorgaan een hoorzitting houden indien dit wenselijk is. Gelet op het feit dat het bij gedoogplichten om een inbreuk op het eigendomsrecht gaat waarbij het van belang is om zoveel mogelijk relevante informatie te vergaren zal RWS/CD standaard een hoorzitting organiseren.

- RWS/CD zal in de kennisgeving vermelden dat belanghebbenden hun ingediende zienswijze desgewenst kunnen toelichten op een door RWS/CD te houden hoorzitting. In de kennisgeving wordt aan eventuele indieners van zienswijzen gevraagd of zij in hun zienswijze willen vermelden of zij al dan niet gebruik willen maken van de mogelijkheid om op de hoorzitting hun zienswijze toe te lichten.
- Op de hoorzitting die door RWS/CD wordt georganiseerd kunnen indieners van zienswijzen hun zienswijze mondeling toelichten en kunnen wederzijds vragen worden gesteld en zaken worden verduidelijkt.
- De hoorzitting wordt gepland binnen twee tot drie weken na afloop van de termijn van de terinzagelegging. RWS/CD maakt met de initiatiefnemer afspraken over de hoorzitting, te weten locatie, datum en tijdstip van de hoorzitting. RWS/CD stuurt zo spoedig mogelijk na

de zitting het verslag daarvan toe aan degenen die ter zitting de presentielijst hebben ingevuld en getekend.

- De hoorzitting wordt in principe gehouden op een kantoorlocatie van RWS die het meest in de buurt ligt van de percelen waarop de gedoogplicht betrekking heeft.
- Als er geen zienswijzen worden ingediend of als de belanghebbende(n) geen gebruik wil(len) maken van de mogelijkheid om hun zienswijze toe te lichten, gaat de hoorzitting niet door.

Beslistermijn

De beslistermijn hangt af van de procedure die van toepassing is: de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 Awb ("normale" gedoogplichten) of de reguliere voorbereidingsprocedure van afdeling 4.1 Awb (gedoogplicht vanwege het maken van een ontwerp).

Uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 Awb

Als een gedoogplichtbeschikking op aanvraag wordt genomen dan dient deze volgens artikel 3.18 Awb uiterlijk zes maanden na ontvangst van de aanvraag te worden genomen. Hierbij gelden enkele uitzonderingen:

1. Deze termijn kan worden verlengd als de aanvraag een zeer ingewikkeld of omstreden onderwerp betreft. Dan kan de minister alvorens een ontwerp ter inzage te leggen, binnen acht weken na ontvangst van de aanvraag de termijn met een redelijke termijn verlengen. Voordat de minister een besluit tot verlenging neemt, stelt de Minister de aanvrager (initiatiefnemer) in de gelegenheid zijn zienswijze daarover naar voren te brengen;
2. De termijn is anders (uiterlijk twaalf weken na de terinzagelegging van het ontwerp) indien het een besluit betreft:
  - a. inzake intrekking van een gedoogplichtbeschikking;
  - b. inzake wijziging van een gedoogplichtbeschikking en de aanvraag is gedaan door een ander dan degene tot wie het te wijzigen besluit is gericht;
3. Indien geen zienswijzen zijn ingediend moet de minister binnen vier weken na afloop van de zienswijzentermijn een besluit nemen.

Uitzondering: reguliere voorbereidingsprocedure (uitsluitend bij gedoogplicht art. 10.20 Ow)

De gedoogplichtbeschikking dient binnen acht weken na ontvangst van de aanvraag te worden genomen.

Opschorting termijn

In beide typen voorbereidingsprocedures geldt dat de beslistermijn wordt opgeschort zolang de aanvrager (initiatiefnemer) bezig is om zijn onvolledige aanvraag te completeren, nadat deze door de minister daartoe in de gelegenheid is gesteld.

Bekendmaking en inwerkingtreding gedoogplichtbeschikking

De gedoogplichtbeschikking wordt bekend gemaakt door toezending aan belanghebbenden en de initiatiefnemer. Dit houdt het volgende in:

- a. De originele versie van de beschikking wordt in ieder geval bekend gemaakt aan de aanvrager (initiatiefnemer) door toezending per aangetekende post;
- b. Een afschrift van de beschikking wordt toegezonden aan de eigenaren en rechthebbenden die uit de kadastrale registratie bekend zijn, de belanghebbenden die een zienswijze hebben ingediend en aan overige bekende rechthebbenden. Toezending geschiedt per aangetekende post.

De gedoogplichtbeschikking treedt volgens art. 16.33 lid 2 Ow in werking vier dagen na de dag waarop die is bekendgemaakt.

De gedoogplichtbeschikking voor een ontwerp (art. 10.20 Ow) treedt vier dagen na bekendmaking in werking. Bij dit type gedoogplichtbeschikking geldt geen publicatievereiste en geschiedt bekendmaking door toezending aan de belanghebbenden.

Inschrijving gedoogplichtbeschikking in Kadaster

De RWS/CD schrijft de gedoogplichtbeschikking in het kadaster (Beter Kenbaar) in nadat deze is ondertekend en bekendgemaakt. Gedoogplichtbeschikkingen die minder dan 6 maanden van kracht zijn worden niet ingeschreven in het kadaster.

Terinzagelegging gedoogplichtbeschikking.

RWS/CD legt de gedoogplichtbeschikking en de bijbehorende stukken fysiek ter inzage op het kantoor in Utrecht en digitaal via <https://open.rws.nl/ter-inzage/>. De stukken blijven op grond van artikel 3:11, vierde lid, juncto artikel 3:16, eerste lid, van de Awb gedurende zes weken ter inzage liggen. Hiervan moet kennis worden gegeven in de Staatscourant.

Voor de instructie over het samenstellen van het dossier wordt verwezen naar bijlage 2.